

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Argumenta Recentiorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

dem ultima actualitas rei Metaphysica non tamen physica, adeoque relinquens locum actuali physicae, à Forma.

OBJICITUR. 5. Si materia haberet propriam existentiam, & forma propriam, non posset ex illis unum fieri per se, quia duo actus non possunt coalescere in unum ens per se.

RESPONDETUR. Quod duo actus, hoc est duo extra causas posita, possint coalescere in unum, si alterum sit potentia, & alterum actus, ad se invicem ordinata, licet non possint coalescere in unum, duo actus, hoc est duo completa, vel incompleta quidem, sed ad se non ordinata.

INSTABIS primò. Ergo existentia materiae, recipit in se, sicut formam, ita & existentiam illius. Ergo ulterius denominat existentia formam materiam, existentem, (sua existentia).

RESPONDETUR. Concessa prima illatione, negari secundam, quia non omnes denominationes, quas à suis prædicatis fortitur forma, potest illas tribuere materiae, & ita materia non dicitur ens, entitate formae, porro ea prædicata tribuuntur materiae à formâ, quarum est capax, quæ item non censetur vi sua præhabere, & in quibus ordinatur ad aliud, jam autem præhabet in se existentiam materiam, nec in hoc genere, manet complebilis.

INSTABIS secundò. Ergo nullum erit discrimen, inter Materiam, & formam, utrumque enim existit.

RESPONDETUR. In ratione existentis nullum fore discrimen, fore tamen in hoc, quia Materia est subiectum & potentia, non est autem forma, subiectum, &c.

INSTABIS tertio. Potentiale non est aliquid actu illius generis, cuius est potentiale, nec formaliter, nec reductivè, ut patet de superficie receptivâ coloris, quæ non est aliquid actu, in prædicamento qualitatis. Ergo cum Materia sit receptiva substantiæ, non erit aliquid generis substantiæ.

RESPONDETUR. Potentiale, in eo, in quo est potentiale, non esse aliquid actu illius generis, cuius est potentiale, potest tamen potentiale in eo, in quo non est potentiale, esse aliquid illius, quod recipit. Et ita superficies, est quid potentiale, ad recipiendam lucem, nec est antecedenter lucida, licet tamen illa lux sit accidens, nihilominus superficies, jam est antecedenter accidens; ita materia est potentia ad recipiendam animam substantialem, nihilque antecedenter habet animati, cum hoc tamen stat, ut habeat rationem substantiæ, quia in ordine ad hoc, non est quid potentiale.

OBJICITUR sextò. Materia dependet à formâ in existere. Ergo non habet existentiam propriam.

RESPONDETUR. Argumentum imprimis multum probat quia accidentia, dependent etiam

à subiecto in existere, imò & forma materialis, & tamen conceditur illis propria existentia. Ergo ex præciso dependere, non arguitur rectè negatio existentia, imò ex dependentiâ, quæ non sit objectiva tantum, arguitur existentia, prius est enim existere, quàm dependere. Porro materia dependet à formâ, in existere, hoc sensu, quia non potest naturaliter existere sine forma, sed non dependet à forma in existere simpliciter. Quia non dependet in esse extra causas, habet enim materia suum proprium esse extra causas.

OBJICITUR septimò. Materia nullam habet propriam operationem. Ergo nec existentiam, esse enim, est propter operari.

RESPONDETUR. Esse efficientis, est propter operari rigorosè, esse autem aliud, sufficit ut sit propter operari latiori modo, seu propter quasi operari: Convenit autem enti potentiali quasi operari, hoc est causare, dando se in partem compositi, emanando suas proprietates v.g. quantitatem &c. Unde etiam dici posset, quod esse completum sit propter operari rigorosum, non autem esse incompletum.

Punctum Difficultatis 3.

Argumenta Recentiorum.

OBJICIT primò Maurus q. 7. phys. Si materia prima esset actus, vel haberet proprium actum, non generaretur de novo substantia, cum tamen corpora multa, non tantum mutantur secundum accidentia, sed etiam secundum substantiam. Sequela probatur. Omnis forma esset accidens, Materia verò prima, esset tota substantia corporum. Quod ipsum probatur. Accidens est Entis Ens, seu Ens secundarium, constitutum per esse non primum. Sed omnis forma, e.g. Leonis, esset entis Ens, & ens secundarium constitutum per esse non primum, sed supponens esse actuale materiae. Ergo omnis forma esset accidens.

RESPONDETUR. Hoc argumentum si quid probat, probat etiam materiam ipsam, in omni generatione produci, certè enim vel produci- tur ante formam materiam, vel non produci- tur: Ergo forma esset Entis Ens; si non produci- tur, habetur intentum; nempe materiam, in omni generatione produci, & tamen hoc dici non potest, cum omnes sentiant, materiam primam nonnisi creari. Quando autem recurrit ad hoc Maurus: ideo materiam non generari, tunc, nec produci, quia tunc aliquid accipiendo existentiam produci- tur, quando non supponitur prius per aliam existentiam existere, quando in- quam

quam ad hoc recurrit, quidquid sit de veritate doctrinæ, redit tamen argumentum; si enim non supponitur produci tunc materia, tanquam existens, jam alius formæ existentia: Ergo adveniens alia forma substantialis, erit entis ens, adeoque accidens.

Rursus argumentum probat, etiam contra intentum Thomistarum, qui non negant materiam primam esse ens, licet affirmant, quod non habeat propriam existentiam, si enim haberet propriam entitatem jam accedens forma, esset entis ens, adeoque nulla substantialis.

Probat item argumentum, quod materia sit accidens, quia forma præsupponeretur jam esse ens, essetque ens secundarium materia, constitutum per non esse primum Ens, hoc enim esse primum ens, competeret formæ, consequenter respectu formæ esset materia accidens.

Directè ad argumentum dici potest, quod esse Entis ens, tanquam merè subjecti informationis, vel sustentationis, non sit esse accidens, licet sit accidens esse entis ens, ut loquitur Maurus, per modum adjacentis. Negatur item, quod definitio accidentis, sit esse ens secundarium, hoc est præsupponens subjectum sui receptivum. Negatur item, quod esse constitutum, per esse non primum, hoc est per negationem subjecti primi, rectè accidens definiat. Addo, cum per principia arguentis accipiat existentiam in composito, materia à forma, deberet in composito ipsa forma transire in rationem accidentis, est enim forma Materiæ adeoque Ens entis.

INSTAT PRIMÒ. Substantia est ens per se stans, & non adjacens alteri, est item substantia Ens fundamentale ac subsistens, sola autem materia esset talis.

RESPONDETUR. Negando, quod forma v.g. Leonis non sit futura ens per se stans, quamvis supponat materiam tanquam subjectum sustentativum existens; & licet adiaceat alteri, improprie, tanquam subjecto sustentationis, vel informationis, potest tamen esse substantia, quia non adiacet proprie, & tanquā subjecto inhesionis.

INSTAT SECUNDÒ. Si materia habet propriam existentiam, materia esset tota substantia, corporum, materia non generaretur. Ergo nihil substantiæ generaretur. Sequela Probat. Quia soli materiæ conveniret definitio substantiæ, nam sola materia constitueretur, per esse primum, per se, fundamentale, subsistens, ac non receptum in alio.

RESPONDETUR. Hoc argumentum probat simul, solam formam esse substantiam & non materiam, quia sola esset ens primum, quia nullum aliud supponens, per se, quia non indigens materia, ut illi det existentiam, fundamentale, quia nonnisi supposita illius existentia, existeret materia, nullumque aliud supponeret.

Directè autem dicitur, solam materiam esse constitutum per esse primum, primitate præsuppositionis, tanquam subjecti & potentiæ, sed non solam esse ens primum, primitate quacunque. Hinc nego rectè definiri substantiam, per rationem primi utcunque, aut per rationem non recepti utcunque sed sufficit ut non sit recepta in alio, tanquam in subjecto inhesionis, licet recipiatur in alio tanquam in subjecto informationis, sustentationis, &c. multoque minus substantia est ens primum esse, si enim est primum ens, superfluit dicere, quod sit constitutum per primum esse.

INSTAT TERTIÒ. Posito, quod materia habeat propriam existentiam, debet negari, aut definitio substantiæ, aut quod aliquid de novo generetur, &c. Unde Antiqui, ut videre est i. Part. Quest. 76. A. 1. cum posuissent materiam esse Ens actu, negabant, fieri de novo generationes aut corruptiones substantiales, è converso Scotus, & sequaces, admittentes, cum Aristotele, novas generationes fieri, & corruptiones, negarunt definitiones substantiæ, & accidentis, Aristoteles autem ut utrumque salvaret, posuit materiam esse ens non actu, sed potentia.

RESPONDETUR. Negando sequelam ex positione antiquorum sequebatur non fieri nisi alterationes, quia ponebant materiam, non tantum esse ens, in actu Metaphysico, seu existentiā, sed etiam in actu Physico, quia dicebant, actu haberi omnes formas in materia, adeoque nullam de novo introduci posse, sed si posuissent nobiscum, materiam esse ens, in actu nonnisi Metaphysico, nego quod sequeretur ex hac positione, nullas dari de novo generationes substantiales. Scotus & ejus in hoc sequaces, negarunt definitiones substantiæ, sed illegitimas, qualis est illa: Substantia est ens primum, constitutum per primum esse; Nam dictum superfluum habet terminos, & quærere restat, quid sit ista primitas, quæ conveniat & materiæ & formæ, cum tamen forma supponat materiam. Multoq; minus, bona erit definitio accidentis, cum procedat per aliquid negativum, & aliunde non modificatur istud esse primum. Posito, quod substantia sit ens per se stans, & non adjacens alteri, quærere restabit; cur forma substantialis, non sit adjacens, sint adjacentia accidentia, quid ista adjacentia? Si enim adiacere, est accidere. Ergo definitio accidentis, quod est quidem vocis notificatio, sed non definitio: quærere item restat, cur forma Leonis, quæ non potest existere sine materia omni, sed in illa recipitur, cur inquam non sit ens fundatum in materia? Cur non sit ens receptum in alio esse, hoc est in materia? adeoque per te jam non substantia.

OBJICIT SECUNDÒ idem. Quia contraria sententia nunquam satis explicat, quid sit substantia? quid accidens?

RESPON-

RESPONDETUR. Quid sit substantia, quid accidens, dictum alibi, ubi de Prædicamentis. Retinentur interim termini, quos sibi objicit Maurus. Quod scilicet substantia, sit primum intentum Naturæ.

INSTAT Primò. Quis fuit consiliarius Naturæ, ut possit in ejus intentione discernere, quid illa primò intendat.

RESPONDETUR. Non est necesse esse consiliarium Naturæ, sufficit esse speculantem naturæ facta, & objecti conditionem, ex qua erui potest, quid primò intenderit Natura. Sicut nemo consiliarius Dei fuit, in decreto Incarnationis, vel in condendo mundo, & tamen inferitur ex proportionem ad manifestè primò intentum, quid primo intenderit Deus, ita & in præfenti.

INSTAT Secundò. Hoc ipsum quaeritur, quid sit illud ens, quod natura primò intendit, & quæ habeat intrinsecam quidditatem, & differentiam ab accidente, propter quam primo intenditur à Natura?

RESPONDETUR. Hoc sufficienter notificari per explicationem, quid Natura, quid primum, quid intentum, & per proportionem ad manifestè intentum. Et ita manifestè intentum, est finis, qui dum appetitur, cætera ob illum appetuntur: ita Natura intendit Leonis formam, cui quia talis organisatio, tales proprietates, tales actus debentur, omnia hæc sunt accidentia.

INSTAT Tertiò. Non omnes substantiæ sunt primum intentum Naturæ, sed solæ rationales.

RESPONDETUR. Aliud est primò intentum dignitate, & aliud primò intentum ordine appetendi: dignitate primò intentum, sunt formæ substantiales, sed non solæ illæ, ordinè primò appetuntur; cum comparatè ad actus, ad proprietates, ad combinationes, ad organisationes, prius intendatur forma Leonis, quàm hæc numerata. Nec erit hoc definire substantiam, recedendo à nozione nominis substantiæ, si enim est primò intentum, est prima: si recipiantur in illa accidentia, per prius debet intendi, quàm accidentia. Hoc autem quod est, esse primò intentum dignitate, competit non soli animæ rationali, sed & aliis Formis Substantialibus.

OBJICIT Tertiò idem. Quod est actuabile, actibus alicujus generis, non includit in se antecedenter actum illius generis, sed ad summum generis prioris, & ita quod est figurabile omnibus figuris, non includit in se ullam figuram actualem. Sed materia prima est subjectum actuabile in genere substantiæ. Ergo antecedenter ad formam, non includit in se ullum actum.

RESPONDETUR. Materiam primam esse ens actuabile, actualitate physica, in genere substantiæ, non enim ullam habet de se formam Physi-

cam, sed non esse actuabile, actualitate Metaphysica, hoc ipso enim, quod materia sit extra causas, non est nihil, adeoque habens propriam existentiam.

INSTAT Primò. Sicut datur figurabile, quod antecedenter ad figuram, non est actu figuratum, ita dabitur & substantiale & actuabile, quod antecedenter ad actum substantialem, non est substantia, neque ens actu, sed pura potentia.

RESPONDETUR. Ante actu figuratum, ponit ipsa objectio actu figurabile. Ergo debet dari ante actu formatum, actu formabile, hoc autem est verbis differens in præfenti, ab existente materia. Disparitas etiam est, quia si figurabile, antecedenter ad figuram esset actu figuratum, non posset ostendi, quid in linea figuræ acquirat figurabile; jam autem posito, quod materia habeat actum Metaphysicum substantialem existentia, potest ostendi quid acquirat materia, nempe actum substantialem Physicum formæ v. g. Leonis.

INSTAT Secundò. Non minus propriè fit substantia, & ens, quàm figuratum, sed figuratum fit ex subjecto figurabili, quod ante figuram, non est actu figuratum. Ergo substantia fit ex substantiabili, quod ante formam non est actu alia substantia, sed solum potentia.

RESPONDETUR ex dictis, quod figuratum fiat ex subjecto figurabili, quod ante figuram, non est actu figuratum, ita ut nec supponatur figurabile esse in se extra causas, Nego, ita ut supponatur, Concedo idemque erit dicendum de materia. Reliqua petantur ex dictis ad Instantiam primam primam immediatè.

INSTAT Tertiò. Sicut ad alios actus prærequiritur potentia, v. g. ad actum coloris, prærequiritur colorabile, sic ad primum actum, qui est esse substantiale, prærequiritur ens potentia, quod est substantiabile. Sed potentia prærequisita ad primum actum, non potest antecedenter ad illum habere ullum actum, alioqui haberet actum ante primum actum. Ergo materia prima, quæ est prima potentia, primumque subjectum receptivum primi actus antecedenter ad formam, non est actus nec habet actum.

RESPONDETUR. Potentia respectu primi actus, respectu cuius est potentia, non potest habere ullum actum, alioqui ille actus, hoc ipso non esset primus, cæterum potentia respectu diversi actus primi, potest etiam diversum habere actum, jam autem materia à parte rei posita, est potentia respectu formarum, sed non est potentia diverso respectu, nempe non est in potentia adesse extra causas, adeoque nec est in potentia ad existendum. Plenior hujus difficultatis solutio petetur, ubi actum de substantia in Logicis.